

Tíðindi til føroyingar uttanlanda stuðla av tí føroysku sjómanskirkjuni.

Maersk Line undir illgruna fyri kartellvirksemi

Suðurafrikonsku myndugleikarnir hava seks bingjureiðarí, teirra millum Maersk Line, undir illgruna fyri kartellvirksemi. Illgrunin snýr seg um, at ólógligar prísavtalur eru gjørdar fyri bingjuflutning millum Asia og Suðurafrika. Myndugleikarnir gjørdu herfyri rannsóknir á skrivstovunum hjá reiðaríunum.

"Eitt og hvørt kartell, ið umfata reiðarí í hesum økinum, bera í sær uppblástar prísir fyri góðsflutning. Slík kartell hava negativa ávirkan á búskaparvøksturinum í økinum", sigur Tembinkosi Bonakele frá suðurafrikonsku kappingaryndugleikunum sambært The Star Online, ið endurgevur Reuters.

Tey seks bingjureiðaríini eru umframt Maersk Line, MSC, CMA CGM, Hamburg Süd, Pacific International Line og Safmarine, ið eisini er ein partur av Maersk samtakinum. Safmarine, ið Maersk Line yvirtók í 1999, hevði áður høvuðsskrivstovu í Keyptannahavn. Men hon er nú flutt til Cape Town í Suðurafrika.

Maersk Line, MSC og Hamburg Süd hava váttað, at húsarannsóknir hava verið og siga samstundis, at tey samstarva við myndugleikarnar.

Kelda: The Star Online

Antares.fo

Norra sigur nei til Gazprom í Norðsjónum

Norska stjórnin vil avmarka russiska ávirkan í Norðsjónum umvegis felagið OMV, sum Gazprom hevur gjørt íløgur í. Tað skrivar norski netmiðilin e24.

Norra vil eftir øllum at døma ikki, at Russland skal fáa ov nógv at skula sagt í Norðsjónum.

Ið hvussu er hevur norska stjórnin sagt nei til, at Russland kann eiga meira enn 25 pst. í eysturrikska oljufelagnum OMV, sum arbeiðir í norska partinum av Norðsjónum.

Tað skrivar e24.

Reuters hevur millum annað endurgivið søguna og tosað við stjóran í Gazprom, Alexander Medvedev.

Sambært Gazprom-stjóranum hevur felagið gjørt avtalu við eysturrikska felagið OMV um at býta um ognarpartar.

Býtishandilin ber í sær, at OMV kann fáa ein ognarlut upp á 24,9 pst. í einum sibiriskum oljuøki hjá Gazprom.

Afturfyri skuldi Gazprom so fáa ognarskap í einum av økjunum hjá OMV í Norðsjónum, og tað er hesin ognarskapurin, sum norsku myndugleikarnir vilja avmarka til 25 pst.

"Vit tosa nú um, nær vit kunnu fáa góðkenning frá norsku myndugleikunum. Fundur skal vera við stjórnardeildina, og tá fáa vit vónandi at vita, hví teir avmarka luttøkuna í holdingfelagnum til 25 pst. Vit ynskja ikki eina slíka støðu. Vit vóna ikki, at hetta verður eitt politiskt mál," sigur Medvedev við Reuters.

Russiski staturin eigur 50 pst. av Gazprom. OMV er ikki fyrstøðufelag á nøkrum Norðsjóvar-øki, men hevur loyvi til tey.

Kelda: energivatch.dk

Antares.fo

1700 loyst úr starvi í norskarí oljuósemju

1700 starvsfólk í norsku frálansvinnuni eru loyst úr starvi og 10 boripallar verða tiknir úr rakstri hesa vikuna, skrivar norska reiðarafelagið í tíðindaskrivi. Hetta er ein avleiðing av verkfallinum í norsku oljuvinnuni, sum rakar feløgini, ið eiga pallarnar, óneyðuga hart, heldur norska arbeiðsgevarafelagið.

Ósemjan millum fakfelagið hjá starvsfólkum í oljuvinnuni, Industri Energi, og arbeiðsgevarafelagið Norsk olje og gass rakar feløgini, ið eiga boripallarnar. sera meint.

Tilsamans 1700 starvsfólk á pallunum eru loyst úr starvi orsakað av verkfallinum, ið byrjaði 21. september.

Síðani tá eru sjeý pallar tiknir úr rakstri, og hetta talið kemur upp á 10, áðrenn henda vikan er av.

"Feløgini, ið eiga boripallarnar, eru als ikki partur av hesi ósemjuni, men verða rakt hart sum ein ósekur triðipartur. Hetta kann fáa langtíðar avleiðingar fyri hesa vinnuna - bæði fyri feløgini og starvsfólkin. Vit vóna, at partarnir gera sær hetta púra greitt," sigur Pål Tangen, stjóri í norska reiðarafelagnum í tíðindaskrivi.

Í eini videoupptøku á heimasíðuni hjá felagnum greiðir Industri Energi frá, hví fakfelagið, ið hevur 60.000 limir, er farið í verkfall.

Kelda: shippingwatch.dk
Antares.fo

Trump í skattagølu

Tað er sannlíkt, at amerikanska Donald Trump ikki hevur rindað nakran inntøkuskatt síðan 1995, skrivar New York Times í dag

Skattaviðurskiptini hjá Donald Trump vóru longu frammanundan nógv umrødd í amerikanska valdystinum. Ameríkonsku forsetavalevnini plaga at geva almenninginum innlit í teirra skattaviðurskiptir. Men hetta hevur Donald Trump sýtt fyri at gera, og nógv hava tí sett spurning við, hvat Trump hevur at fjalda.

Tað gevur greinin í New York Times í dag ábendingar um.

Sambært greinini hevði Trump í 1995 eitt tap á 916 milliónir dollarar, sum hann hevur kunna drigið frá øll tey komandi árin. Sambært skattaserfrøðingum, sum New York Times hevur tosað við, at tað sannlíkt, at Trump tí als ikki hevur rindað nakran inntøkuskatt síðan 1995.

Skjøluni, sum New York Times hevur fingið innlit í, stavað frá einum leka frá arbeiðsplássinum hjá Trump, Trump Towers.

Valdysturin hjá Donald Trump vil hvørki vátta ella avsannað tíðindini.

- "Einastu tíðindini í hesum eru, at 20 ára gomul skattaskjøl eru líkin ólógliga. Hetta staðfestir, at New York og aðrir viðurkendir fjølmiðlar eru partar av valdystinum hjá Clinton", skrivar Trump-valdysturin í einari kunngerð.

Kvf.fo

Neyðugt at byggja nýtt barnaheim

Eyðgunn Samuelson, landsstýriskvinna í almannamálum, vil hava nýtt barnaheim fyri 40 milliónir krónur

Umstøðurnar á Barnaheiminum eru ikki nøktandi.

Tað sigur Eyðgunn Samuelson, landsstýriskvinna í almannamálum.

Eitt nýtt barnaheim er mett at kosta einar 40 milliónir krónur.

Ætlanin er at seta pengar av í 2018 og 2019, men landsstýriskvinnan torir ikki at lova, nær nýggja barnaheimið stendur klárt at taka í nýtslu.

25 børn bógva í løtuni 25 børn á Barnaheiminum, hóast heimið einans er normerað til 20 børn.

Tí hevur landsstýriskvinnan í fíggarlógarruppskotinum valt at lata 2,4 milliónir krónur afturat til Føroya Barnaheim. Teir pengarnir hava einki við ætlanirnar at byggja nýtt barnaheim at gera.

Kvf.fo

Atkvøða um útlendingar í dag

Í Ungarn er fólkaatkvøða í dag um at lata ES heimild at flyta útlendingar inn í landið uttan loyvi úr tjóðartinginum

Væntandi fer ein stórur meiriluti av teimum átta milliónir veljarunum at vraka uppskotið at loyva ES at deila flóttafólk millum limalondini.

Sambært meiningakanningum fara millum 70 og 80 prosent at atkvøða nei, skrivar Reuters.

Hinvegin er ivasamt, um helvtin av veljarunum í Ungarn greiða atkvøðu, sum annars er minsta krav, um úrslitið skal koma í gildi.

Forsætisráðharrin í Ungarn, Viktor Orán mælir til at atkvøða nei. Andstøðan mælir veljarum til at boykotta fólkaatkvøðuna.

Í fjør ferðaðust umleið 400.000 fólk, ið flýddu undan kríggi og fátækradømi, gjøgnum landið við kós móti Vesturevropa, og næstan eingin var verandi í Ungarn.

Í eini roynd at handfara stóra flóttafólkastreymin hefur ES í hyggju seta í verk eina kvotuskipan at býta tey, ið søkja um friðskjól, millum ES-londini.
Kvf.fo

Lættari at selja heimaframleiddan mat

Í dag kemur nýggj kunngerð í gildi fyri heimaframleiddan mat

Nú verður lættari hjá føroyskum bóndum at selja matvøru til handlar og matstovur.

Í dag hefur Poul Michelsen, landsstýrismaður í vinnumálum, lýst nýggja kunngerð, sum er galdandi fyri heimaframleiðslu.

Tað nýggja við kunngerðini er, at nú verður tað lagaligari hjá matvøruframleiðarum selja matvøru til smásølu og matstovur, tí nú verður ikki eitt krav, at matvøran er hagreidd á einum løggildum sláturvirki.

Tað fylgja tó nakrar treytir við kunngerðini.

Fyri at verða skrásettur fyri at kunna selja matvøruna gjøgnum heimaframleiðsluskipanina, skal matvøran verða framleidd, hagreidd og tilvirkað á ognini hjá framleiðaranum, og samlaði árligi umsetningurin skal vera minni enn ein millión krónur uttan mvg.

Kunngerðin fevnir um seyða- og neytakjót, avroð, haru og villinifugl.

Kvf.fo

Strandferðslan vil hava skip afturat

Flotin er so gamal, at Jóhan Petur Abrahamsen, rakstrarleiðarin hjá Strandfaraskipum Landsins, vil hava eitt avloysarskip

Flotin hjá Strandfaraskipum Landsins er nú so gamal, at ynskiligt er at hava eitt eyka skip at avloya, tá gomlu skipini fara til umvælingar.

Tað sigur Jóhan Petur Abrahamsen, rakstrarleiðari hjá Strandfaraskipum Landsins.

Fleiri av skipunum eru millum 35 og 45 ár, og hava tí javnar tørv á umvælingum.

Ternan er seinasta dømi um dýra og langdrigna umvæling. Hon fór á beding fyri nøkrum vikum síðani at umvæla gearini. Ætlanin var, at hon skuldi koma aftur í sigling fyri sløkum tveimum vikum síðani, men hon kemur neyvan aftur á Nólsoyarfjørð fyrr enn um tvær vikur. Tað merkir, at privati báturin Jósup verður leigaður inn at røkka Nólsoyarleiðina.

"Tað er ikki einans keðiligt fyri nólsoyingar, ið vilja hava bilin við. Tað er eisini dýrt fyri landið", sigur Jóhan Petur Abrahamsen.

Kvf.fo

Marna Egholm danskur meistari

Marna Egholm hefur sett nýtt føroyskt met

Fyrr í dag gjørdist Marna Egholm danskur meistari í marathon.

Føroyski rennarin kom í mál sum nummar 5, men hon var tann fremsta av donsku rennarunum í kappingini.

Frammanfyri hana vóru trýggjar úr Etiopia og ein úr Kenya.

Marna Egholm kom í mál við tíðini 2 tímar, 46 minuttir og 36 sekund. Tað er nýtt føroyskt met.

Marna Egholm býr í Danmark. Hon umboðar felagið Køge Atletik.

Kvf.fo

Brexit í mars 2019

Í seinasta lagi í mars 2019 fer Bretland úr ES, sigur Theresa May, forsætisráðharri í Bretlandi

Í samrøðu við BBC sigur Thereru May, at Bretland fer at seta í verk grein 50 í Lissabon-sáttmálanum, sum byrjar tilgongdina hjá Bretlandi at taka seg úr ES, í mars komandi.

Tá eitt limaland hefur sett grein 50 í verk, kunna ikki ganga meir enn tvey ár fyrr enn limalandið er farið úr ES.

Tí skal Bretland hava tikið seg úr ES í síðsta lagi í mars 2019.

Theresa May hefur áður givið til kennar, at Bretland vil hava eina avtalu í lag við ES, sum tryggjar Bretlandi atgongd til innara marknaðin í ES, og sum gevur Bretlandi ræði á, hvussu nógvir útlendingar kunna koma til Bretland.

Kvf.fo

Víkingur nýtt oddalið

Víkingur greiddi sína skyldu, ímeðan KÍ snávaði á Argjum og harvið misti oddasessin. Her eru úrslitini úr 25.umfari.

AB, sum berjist fyri lívinum í bestu deildini, tók allar fót bóltssfroyar á bóli, tá ið teir vunnu 3-1 á KÍ í dag.

Samstundis vann Víkingur sín dyst ímóti TB 1-0, og sostatt er felagsliðið úr Gøtu og Leirvík oddalið, nú bert tvey umfør eru eftir.

Úrslitini í 25. umfari gjørdust hesi:

AB - KÍ 3-1

1-0 17" Patrik Johannesen (br.)
2-0 20" Dion Splidt
3-0 27" Dion Splidt
3-1 29" Sørmundur Kalsø

Víkingur - TB 1-0

1-0 51" Hanus Jacobsen

B36 - NSÍ 2-0

1-0 19" Róaldur Jakobsen (br.)
2-0 76" Hannes Agnarsson

ÍF - Skála 1-1

1-0 23" Andy Olsen
1-1 42" Símun Petur Poulsen

B68 - HB 0-1

0-1 18" Øssur Dalbúð

Úrslitini bera við sær ein sera spennandi endaspurt í landskappingini, og støðan sær nú soleiðis út:

1	Víkingur	55
2	KÍ	54
3	NSÍ	49
4	B36	46
5	HB	39
6	ÍF	32
7	TB	26
8	Skála	24
9	AB	18
10	B68	7

Komandi umfar

26. umfar verður spælt 16. oktober, og tá eru dystirnir hesir:

Víkingur - B36

KÍ - B68

NSÍ - AB

TB - Skála

HB - ÍF

Kvf.fo

Almenn bygging: Landið trýstir á bremsuna

Landsstýriskvinnan í fíggjarmálum, Kristina Háfoss, legði í morgun uppskotið til fíggjarlóg fyri 2017 fram. Sambært uppskotinum, skal landið hava eitt yvirskot upp á 112,3 milliónir krónur komandi ár. Eitt økið, sum skal tryggja hesum yvirskoti, eru almennu íløgurnar í nýbygging. Landsstýriskvinnan segði á tíðindafundinum, at tað er torført at fáa nóg mikið fyri hvørja krónu, tá bygt verður í hesum døgum – serliga í miðstaðarøkinum. Tí verður ein partur av tí, sum er játtað til nýggja sonevnda H-bygningin hjá Landssjúkrahúsinum í 2017, verður útsettur til 2020. Talan er um 25 milliónir krónur. Arbeiðið upp á bygningin byrjar tó komandi ár. Bæði Bústaðir og SEV hava eisini boðað frá, at byggjætlanir, sum vóru á breddanum, eru útsettar.

Elbilar verða væl bíligari í Føroyum

Gongst sum landsstýrið ætlar, fer prísurin á elbilum at lækka eini 20 prosent í næstum. Landsstýrið hevur júst lagt uppskot til fíggarlóg fyri komandi ár fram. Nú fáa vit at síggja, hvussu endaliga fíggarlógin fer at síggja út, men á útreiðslusíðuni verður ein lítil broyting, sum kann fara at síggjast sjónliga á føroysku vegunum komandi árin. Landið ætlar nevniliga ikki at taka nakað meirvirðisgjald fyri elbilar í eitt tíðarskeið. Væntandi verður tað soleiðis, at meirvirðisgjaldið fyri bilin verður borið aftur yvir nøkur ár.

Í prinsippinum merkir hetta, at elbilur eigur at gerast 20 prosent bíligari. Tað krevur tó, at bilasølurnar halda teir prísir, sum eru frammanundan avgjaldsbroytingini.

Elbilar eru væl dýrari enn bensin- ella oljudrivnir bilar at framleiða. Hyggur tú eftir stødd á bili, so færst tú ikki nógvan elbil fyri, lat okkum siga 300.000 krónur, men um nú hesin bilur lækkar 20 prosent í prís, vil tú eftir broytingina fáa ein bil, sum eigur at kosta 360.000 krónur fyri 300.000.

Menningin av elbilur gongur í rúkandi ferð, so úrvælið fer at veksa komandi árin, eins og prísirnir fara at lækka. Tá elbilar eru komnir niður á eina príslegu, sum svarar til hana, ið bensin- og oljudrivnir bilar eru í dag, kann meirvirðisgjald so setast á aftur.

Dimma.fo

- Eg havi ongantíð kent meg býtta

Vit eru á vári 1998. Jana Ólavsdóttir er liðug við sína seks-vikurs uppgávu á universitetinum í Keypmannahavn, har hon lesur jarðfrøði. Hetta er síðsta uppgávan, sum skal undir land, áðrenn hon kann fara undir sína bachelorverkætlan, og Jana er toluliga væl nøgd. Tá hon skal til próvtøku at verja uppgávuna, umframt próvhoyrast í einum pensum upp á einar 1800 síður, sigur próvdómari tó, at uppgáva hennara ikki er av teimum bestu. Hann sigur bart út, at tað er torført at skilja, hvat Jana vil við uppgávuni og hann metir, at uppgávan í sær sjálvum ikki hevur uppiborið meira enn 03, ella kanska eitt lítið 5-tal. Samlaða próvtalið skal tó ásetast út frá bæði uppgávuni og eini próvtøku í pensum.

- Eg svølgdi nakrar ferðir, tá eg sat har og hugsaði, at nú mátti eg veruliga taka meg saman, um eg skal klára hesa próvtøkuna, fortelur Jana.

Og tað gekk væl. Jana skilti alt í síni egnu uppgávu, tó at tað var komið eitt sindur fløkt niður á pappírið, og hon skilti alt pensum. Endin varð, at hon fekk 9 samlað.

Allan fólkaskúlan og miðnám við, hevði Jana arbeitt hart við at fáa bókstavirnar at hanga saman. Ofta dansaðu og hoppaðu teir aftur og fram á pappírinum ella í telduni, tí hon var fødd orðblind. Men nú var hon á veg til at gerast liðug við fyrra part av útbúgving síni á universitetinum.

Lesið um lívið hjá Janu, sum stríddist víðari, og gjørdist jarðfrøðingur, og seinni fór at granska og bleiv Phd-ari, í Dimmalætting, sum kom í handlarnar í dag. Lesið eisini, hvat orðblindalærarar halda um stöðuna í føroysku skúlunum í dag.

Dimma.fo

01-10-2016 12:25

Sølvará ger upp við eina mytu

Í einum kronikki herfyri helt danski søguførðingurin Thorkild Kjærgaard uppá, at vóru Føroyar komnar undir bretskt vald í 1814, so høvdu hvørki føroyskt flagg, føroyskt mál ella føroyskt sjálvstýri verið til, bert Union Jack, enskt og full integratióin í bretska heimsveldið, síðan eisini í ES, sum Føroyar tó høvdu verið gjørdar leysar aftur av við Brexit. Tað sama hevði verið galdandi fyri Grønland og fyri Ísland, sum tí heldur ikki hevði verið til sum sjálvstøðugt ríki.

- Men er hetta nú heilt so einfalt, sum Thorkild Kjærgaard fær tað til at ljóða, spyr Hans Andrias Sølvará, ph.d., lektari í søgu í eini kronikk í Dimmalætting.

Tað heldur hann ikki, og skrivar millum annað: "Bretar hava ikki bert vegna Danmark vart ríkisfelagsskapin, tá ið danskt vald ikki megnaði tað, men teir hava eisini givið íblástur og stuðul til føroysk sjálvstýrisfólk, ið hava roynt at sannføra danskar ríkismyndugleikar um, at teir áttu at viðurkent føroyingum størri tjóðskaparligt og politiskt sjálvræði. Í veruleikanum ber til at siga, at uttan bretar hevði eingin ríkisfelagsskapur verið at hátíðarhildið 29. juli og kanska hevði heldur einki føroyskt flagg ella nakað føroyskt sjálvstýri verið at hátíðarhildið hjá føroyingum og dønum, um tað ikki var fyri bretska hersetingina av Føroyum í 1940-45. Tað var helst ongantíð nakar vandi fyri, at Føroyar gjørdust partur av bretska heimsveldinum; tvørturímóti var ríkisfelagsskapurin neyvan til

uttan bretska heimsveldið; ja, onkuntíð tykist bretskur kongur hava forðað fyrri, at danskir kongar avreiddu Føroyar og Ísland til Bretland."

Dimma.fo

02-10-2016 08:25

Skorheim skoraði formansessin aftur

Á aðal- og landsnevndarfundinum hjá Nýggjum Sjálvstýri leygardagin, sum var hildin í Leikalund í Klaksvík, varð Jógvan Skorheim einmælt afturvaldur sum floksformaður. Kári P. Højgaard heldur fram sum næstformaður í flokkinum.

Landsnevndin hjá flokkinum er mannað við hesum fólkkum:

Rógvi Fossadal, formaður, umboð fyri Eysturoyar Sjálvstýrisfelag

Ronald Poulsen, næstformaður, umboð fyri Streymoyar Sjálvstýrisfelag

Sven Dahl, kassameistari, umboð fyri Norðoya Sjálvstýrisfelag

Birgit Sivertsen, umboð fyri Ungt Sjálvstýri

Martin Sonny Frederiksen, umboð fyri Vágar

Arnfríð Vestergaard Hentze, umboð fyri Suðuroy.

Lasse Klein er skrivari í Landsfelagnum.

Dimma.fo

02-10-2016 11:27

Risastór tryggingargjöld um at gera av við RIB-bátarnar

Tað er bara ein útbjóðari av sjótryggingum í landinum, og tað er sjódeildin hjá Tryggingarfelagnum Føroyum. Fyrr í ár hækkaðu tryggingargjöldini fyri skjóttgangandi bátar somikið nógv, at tey, sum fáast við vinnuligt virksemi við skjóttgangandi bátum, serliga við sonevndu RIB-bátunum, hava fingið eina útreiðsluhækking, ið hevur við sær, at tað verður torført at fáa tað at hanga saman fíggarliga.

Leiðarin á sjódeildini hjá Tryggingarfelagnum Føroyum sigur við Dimmalætting, at nóggin av skjóttgangandi bátum, sum skulu tryggjast, er somikið lítil og kostnaðurin fyri ein skaða somikið høgur - um hann hendir - at felagið mátti hækka gjöldini. Hann sigur tó, at broytingin møguliga var somikið ógvuslig, at neyðugt verður at hyggja upp á gjöldini av nýggjum.

Sigmund Signarsson, stjóri á RIB62, sigur, at gjöldini eru blivin so høg, at tað rætt og slætt ikki loysir seg at tryggja bátarnar í løtuni. Tað loysir seg betri at vera sjálvtryggjaður, sigur hann við

Dimmalætting.

Dimma.fo

02-10-2016 14:53

Játtanin til Fiskivinnuroyndir nærur trífaldast

Verður fíggarlógarruppskotið samtykt í mun til ta játtan, sum ætlanin er at seta av til Fiskivinnuroyndir, er talan um eina munandi størri upphædd, enn hana vit hava sæð seinnu árin.

Ætlanin er at brúka 8,8 milliónir krónur til Fiskivinnuroyndir í 2017.

Jákup Mørkøre, leiðari fyri Fiskivinnugransking, sum umsitir Fiskivinnuroyndir, var eisini ovurfegin, tá hann frætti, at ætlanin er at fremja eina munandi hækking av játtanini.

- Hetta er heilt fantastiskt. Nú kunnu vit koma aftur til har, vit vóru, og tað fer heilt vist at gera mun, sigur hann í stuttari viðmerking til Dimma.fo.

Fiskivinnuroyndir er ein játtan hjá Fiskimálaráðnum, sum stuðlar gransking og menning í fiskivinnuni.

Talan er um at stuðla ítøkiligum verkætlanum, sum fyrítøkur, einstaklingar ella stovnar kunnu seta í verk. Játtanin er minkað nógv seinastu árin - frá 5 til 2,3 milliónir krónur. Frá 2004 til 2011 var játtanin umleið 5 milliónir krónur árliga. Í tíðarskeiðinum 2012 til 2015 minkaði játtanin fyrst við 0,7 milliónum (2012-13), síðani við 0,5 milliónum (2014) og í 2015 minkaði hon aftur við 1,6 milliónum krónum.

Árin frammanundan 2003 var játtanin umleið 8 milliónir árliga, og játtanin var enntá eitt tíðarskeið 12 milliónir krónur árliga.

Dimma.fo

02-10-2016 15:43

Fríggjaði til unnustu sína á konsert hjá Teiti

Konsertferðin hjá Teiti Lassen, har hann spælir øll løgini á 13 ára gomlu plátu og fløgu síni Poetry & Aeroplanes, endaði fyribils við eini konsert í spælihølinum Train í Århus leygarkvøldið. Frammanundan hevði Teitur framført hesa serstøku konsert í Keyptmannahavn og Berlin. Tónleikatíðarritið Gaffa ummælir í dag konsertina, og letur væl at. Teitur fær fimm stjørnur av seks møguligum.

Konsertin varð skipað á tann hátt, at Teitur fyrst spældi nøkur nýggjari lög einsamallur á pallinum – ja, hann hitaði upp fyri sær sjálvum, sum hann skemtiliga tók til. Síðani komu allir tónleikararnir á pallin og framførdu Poetry & Aeroplanes úr enda í annan.

Á Poetry & Aeroplanes er millum annað sangurin One and Only, sum hevur fingið ein serligan leiklut – serliga í USA. Sangurin verður nevniliga spældur javnan til brúðleyp. Gaffa skivar, at á konsertini á Train tók ein áhoyrari stig til at frígga til unnustu sína, áðrenn Teitur framførði One and Only. Og unnustan segði ja. Dimma.fo

Høgni Hoydal trýsti á knøttin til slóðbrótandi battarískipan hjá SEV

30.09.2016 - 13:57

Eitt týðandi vegamót í 70 ára longu SEV søguni gjørdist veruleiki mikudagin í Norðurlandahúsinum, tá Høgni Hoydal, varaløgmaður alment trýsti á knøttin og harvið lat upp fyri battarískipanini á nýggju koblingsstøðini í Húsahaga. Skipanin, sum stendur í samband við tær 13 vindmyllurnar í Húsahaga, er einki minni enn ein kollvelting fyri føroyska orkukervið. Skipanin, sum hevur verið royndarkoyrd í eina tíð, varð alment tikin í nýtslu í sambandi við stóru orkuráðstevnuna “100By2030”, sum SEV skipaði fyri í vikuni.

Høgni Hoydal segði, tá hann trýsti á knøttin vegna landsstýrið, og skipanin varð alment tikin í brúk, at við hesi skipan hevur SEV tikið eitt týðandi stig á leiðini til at gera Føroyar burturav grønar á orkuøkinum. Hann vísti á, at altavgerandi fyri okkum í Føroyum er at fremja varandi loysnir bæði innan vinnu og orku, sum eru burðardyggar. Hetta uppliva vit í fiskivinnuni og øðrum tilfeingisvinnum, har endamálið er at troyta tilfeingið burðardygt. Sama boðskap eiga vit at borðreiða við, tá tað snýr seg um framtíðar orkumenningina í Føroyum, sum so aftur kann fáa okkum fram á leið og vera í fremstu røð ikki bara í Norðuratlantshavi men í Arktis eisini, ið vit eru ein týðandi partur av helt varaløgmaður fyri.

Nýggja battarískipanin, sum nú er partur av føroyska elorkukervinum, er flaggskipið í føroyska orkuumhvørvinum kom m.a. fram á ráðstevnuni í Norðurlandahúsinum. Høgni Hoydal helt fyri, at málið má vera “Clean and Green”, sum hann málbar seg.

Vindmylnulundin og koblingsstøðin við battarískipanini eru úrslitið av einum samstarvi millum SEV og týsku fyrirkona ENERCON og fronsku fyrirkona SAFT.

Endamálið við battarískipanini er at javna orkuna, sum kemur úr vindmyllunum í Húsahaga, áðrenn orkan verður koyrd inn á elnetið. Skipanin riggar á tann hátt, at battaríini annaðhvørt lata ella taka ímóti streymi fyri at arbeiða ímóti sveiggjandi orkuni í vindinum.

Fyri SEV hevur battarískipanin við sær, at gjørligt verður at fáa meiri nyttu burtur úr vindmylnulundini, og at tað verður gjørligt at fáa enn meiri vindorku inn á føroyska elnetið.

Sum skilst er týski vindmylluframleiðarin, ENERCON, sera væl nøgdur við battarískipanina, sum er ment í samstarvi við SEV. ENERCON er farið undir at selja skipanina til aðrar kundar eisini.

Nýggja battarískipanin skal saman við vindmyllunum bæði í Streymoynni og Eysturoynni og annars allari orkuskipanini hjá SEV, gera, at sum mest fæst burtur úr orkuni.

Eftir ráðstevnuna í Norðurlandahúsinum mikudagin fingi teir mongu luttakararnir høvi til at vitja vindmylnulundina og koblingsstøðina í Húsahaga. Har varð síðani kunnað um tær ymsu skipanar av fakfólki hjá SEV, ENERCON og SAFT. Samanumtikið eitt sera vælskipað og væleydnað alment tiltak hjá SEV, sum er við til at lata upp eyguni hjá føroyingum fyri tí sera týðningarmikla arbeiði, sum SEV hevur gjørt, ger og fer at halda fram við í framtíðini.

Portal.fo

Noreg: Meir pengar til oljumening

01.10.2016 - 07:35

Norska stjórnin hevur lagt fram nøkur av uppskotunum sum koma í uppskotinum til fíggarlóg fyri 2017. Uppskotið til fíggarlóg skal leggjast fram í Stórtinginum hósdagin 6. oktober.

Á orkuøkinum vísa fyrstu lekarnir frá uppskotinum at stjórnin noyðist at brúka nógva tíð í heyst til at mýkja stuðulflokkarnar Vinstra og Kristiliga Fólkaflokkin. Serliga Vinstri vísir misnøgd við at stjórnin ikki hevur lagt upp til eitt týðuligari hrønt skifti í orkupolitikkinum. Millum annað heldur Vinstri at

krøvini til bensin- og dieselbilar skal herðast við øktum prísnum á brennievni. Prísurin skal økja, men hetta er ikki nokk sambært Vinstra.

Oljuvinnan á síni síðu tykist at vera sera nøgd við tey fyrstu boðini um hvat sum kemur í uppskotinum til fíggjarlóg. Stjórnin sigur at tey ynskja at økja um stuðulsskipanina DEMO 2000 við 155 milliόνum norskum krónum. Pengarnir skulu brúkast til tøkni menning innan kolvetnsvinnuna.

- Hetta er eitt týðuliugt signal um at olju- og orkumálaráðið hevur valt at brúka orku uppá DEMO-2000. Meir pengar til hesa ætlanina kemur menning av tøkni innan oljuvinnuna á norska landgrunninum til góðar, sigur stjórnin í Norsk Olje og Gass, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen.

Hann sigur at tað hevur nógv at siga at ein í tungum tíðum brúkar pengar til menning av nýggjari tøkni.

Oljan.fo

Bakkafrost Farming keypt farmaskip

30.09.2016 - 20:46

Felagið, Bakkafrost Farming, hevur keypt eitt farmaskip, ið hevur fingið heimstað á Viðareiði.

Hvat skipið skal brúkast til vita vit ikki við vissu, men helst skal skipið byggjast um til fórdurprám.

Skipið talan er um, eitur Angeline og hevur verið skrásett undir finskum flaggi. Skipið hevur nú fingið navnið Høvdaboði og heimstað á Viðareiði.

Skipið, ið er 1467 bruttotons er bygt í 1977.

Fiskur.fo

Pól Jóhannus sleppur við alíkavæl

30.09.2016 - 21:05

Fyrr í vikuni kunngjórði Lars Olsen, A-landsliðsvenjari, føroyska hópin til dystirnar ímóti Lettlandi og Portugal.

Men nú trýggjar dagar undan fráferð hevur Róaldur Jakobsen givið avboð. Miðvollarin úr B36 er upptikin við skúlagongd, og verður tí ikki við í ferðalagnum, sum mánamorgunin setir kós ímóti Riga í Lettlandi.

Í staðin hevur landsliðsvenjarin sent boð eftir Pól Jóhannus Justinussen úr NSÍ. Tað skrivar fsf.fo í kvøld.

HM-undankappingardysturin millum Lettland og Føroyar verður á Skonto Stadion í Riga í Lettland fríggjakvøldið klokkan 19:45, føroyska tíð.

Mánakvøldið 10. oktober klokkan 19:45 spæla Føroyar og Portugal á Tórsvølli.

Portal.fo

Oddaliðið á knøunum

02.10.2016 - 17:14

Tað sást ikki, at Manchester City var oddaliðið í Premier League undan hesum umfarinum, tá Citymenn í dag vóru í London og vitjaðu á White Hart Lane hjá Tottenham.

Vertirnir vunnu ein tryggjan 2-0 sigur, og vóru gjøgnum allan dystin nógv tað meira framrættaða og organiseraða liðið.

Farnir vóru ikki meira enn 11 minuttir, tá Tottenham legði seg á odda. Talan var um eitt sjálmál frá Kolarov, ið ivaleyst verður roknað sum eitt tað mest margháttliga sjálmálið í kappingini, tá hon einaferð kemur at enda í næsta ár.

Tottenham hevði fleiri móguleikar í fyrra hálvleiki, men tað gjørdist bert til eitt mál aftrat, ið Dele Alli skjeyt.

Í øðrum hálvleiki hevði Tottenham ein upplagdan móguleika at økja um leiðsluna, tá ein verjufeilur frá Kolarov noyddi Fernandinho at gera brotspark. Claudio Bravo í City málinum valdi tó rætta síðu, og bjargaði skotinum.

Eftir hetta kom City eitt sindur meira við í dystin, men hyggjarin hevði tó ongantíð kensluna av, at úrslitið fór at broytast. Ein væluppiborin sigur til heimaliðið, ið nú liggur á 2. plássi, eitt stig aftanfyrri Manchester City, sum framvegis er oddaliði.

Portal.fo

Íløgupengarnir fara til Glasir og Landssjúkrahúsið

30.09.2016 - 11:36

Nógv tann størsti parturin av íløgukrónunum, sum settar eru av í fíggjarlógarruppskotinum fyri 2017, verða brúktar til byggingina av Glasir og nýggja H-bygningin á Landssjúkrahúsinum.

Tilsamans 257 milliónir krónur eru settar av til íløgur í 2017. Hetta er nakað minni, enn sett varð av í fíggjarkørmunum í vár.

Orsøkin er, at ein partur av ætlaðu íløgnum til Landssjúkrahúsið verða útsettar í nakrar mánaðir til 2020, upplýsti Kristina Háfoss, landsstýrskvinna, á tíðindafundinum í morgun.

Tilsamans 97,3 milliónir eru settar av til íløgur á mentanarøkinum, harav tær 87 milliónirnar fara til skúladepilin á Marknagili. Fróðskaparsetrið fær 8 milliónir, hvalastøðin við Áir eina millión og Kirkjubømúrurin 1,3 milliónir.

Næststørsta einstaka íløgan í 2017 fer til Landssjúkrahúsið, sum fær tilsamans 67 milliónir at gera íløgur fyri – 9 milliónir til medicoteknisk tól og 58 milliónir til nýggja bygningin.

Á samferðsluøkinum skulu gerast íløgur fyri 13,7 milliónir krónur netto. 22,5 milliónir eru avsettar til Strandferðsluna, 21 milliónir til umvæling av almennum bygningum, 11 milliónir til landsvegir og 2,2 milliónir til havnir. Men á hesi konto verður eisini roknað við eini inntøku upp á heili 43 milliónir til sølu av almennum bygningum.

Á almannaøkinum eru 12 milliónir settar av til íløgur – alt til bústovnar. Til fiskivinnuøkið fara 10 milliónir, 9,5 til havrannsóknarskip og ein hálv millión til tilbúgingarætlan. Endiliga eru 2 milliónir settar av til løgmannsfyrisitingina – hetta fer til umbygging á Tinganesi.

Samanteljingin á lögjálttani gevur 202 milliónir krónur. Harafturat skulu leggjast játtanirnar til pf. Skálafjarðar- og Sandoyartunnilin og til Talgildu Føroyar, sum liggja undir rakstrarjálttanini.

Játtanin til tunnlarnar er 35 milliónir krónur í 2017 og til Talguldu Føroyar 20 milliónir krónur.

Portal.fo

SheepView ársins átak 2016

30.09.2016 - 14:30

SheepView átakið, sum Visit Faroe Islands hevur staðið á odda fyri, er júst nú kosið at vera ársins átak 2016.

Hetta hendi í Norðurlandahúsinum fyri løtu síðan, har ið vinnudagur er á skránni.

SheepView átakið gjørdist kent, tá ið fleiri video við Diritu Dahl Andreassen, fóru í umferð á alnótini í summar.

SheepView átakið hevði við sær, at Google sendi ein bil til Føroya, soleiðis at føroyingar eisini kunnu fáa Google Street View.

Portal.fo

Hækking í øllum kvotunum fyri 2017

30.09.2016 - 15:56

ICES hevur nú latið tilmæli fyri, hvussu nógv kann fiskast av norðhavssild, svartkjafti og makreli komandi ár. Talan er um eina hækking í øllum kvotunum í 2017 - frá gott 20% fyri makrel, 73% fyri svartkjaft til heili 104% fyri norðhavssild.

Hetta skrivar Havstovan í dag.

Tað eru, sambært Havstovuni, fleiri orsøkir til hækkingina í ár í mun til í fjør. Havstovan skrivar soljóðandi hesum viðvíkjandi:

Norðhavssild

Stóra hækkingin av norðhavssild kemst serliga av, at norsku kanningarnar av gýtingarstovninum í mars 2015 og 2016 nú eru við í stovnsmetingini, við tí úrsliti, at gýtingarstovnurin verður mettur meir enn ein triðing hægri enn frammanundan.

Av tí at stovnurin í fjør varð mettur at vera undir lívfrøðiliga burðardyggja markinum nevnt Bpa ella Btrigger, var veiðitrýstið lutfalsliga minni, enn um stovnurin var oman fyri hetta markið. Tí var veiðitrýstið í 2016 sett til 0.06, meðan nú, tá stovnurin er komin upp á burðardyggja markið, kann veiðitrýstið aftur hækka til 0.124 sambært umsitingarætlanini fyri norðhavssild. Tí hækkar mest loyvda veiðan meira enn bert hækkingina í gýtingarstovninum.

Hóast ógvusliga hækking í tilmældu veiðuni, er gýtingarstovnurin enn í minking vegna vantandi tilgongd, og verður mettur at fara undir lívfrøðiliga markið næsta ár. Eingin góður árgangur er komin undan síðani 2004, men ábendingar eru um, at 2013 árgangurin verður miðal góður – tað fara komandi árin at vísa.

Svartkjaftur

Fyri svartkjaft eru serliga tvær orsökir til stóru hækkingina. Fyrst og fremst er tað vegna sera góða tilgongd seinastu fyra til fimm árin, serliga árgangirnir 2013 og 2014 eru góðir, og hesir koma inn í fiskiskapin komandi ár. Síðani er tað stóra niðurgongdin í stovnsmetingunum í fjør, sum kemst av, at úrslitini frá akustisku kanningunum av gýtingarstovninum í apríl 2015 vóru sera lág. Kanningarnar í 2016 vóru á sama støði sum í 2014, við tí úrsliti, at metingin av stovninum hækkaði aftur, tá stovnsmetingarnar vóru gjørdar í ICES ár.

Makrelur

Hækkingin í tilmælinum fyri makrel er serliga grundað á úrslitini frá yvirlitstrolingunum eftir makreli í summar, sum vísa eina hækking og eru á sama støði sum í 2014.

Lækkingin í fjør komst serliga av eini lægri meting frá makrelkanningunum í 2015. Eisini hevur tilgongdin av makreli verið sera góð tey seinastu árin, undantikið 2013-árgangin. Gýtingarstovnurin er vaksin seinastu árin hóast nógva fiskiskapin, serliga av góðu tilgongdini. Eggtejljngar av makreli frá í ár vísa hinvegin eina niðurgongd av stovninum, hóast munandi meira gýting var í norðaru økjunum, m.a. í føroyskum øki, enn í undanfarnu kanningunum. Tað vísir seg, at stovnsmetingarfrymilin leggur minni dent á kanningarúrslitini og størri dent á fiskiskapin, tá kanningar sum eggtejljng og yvirlitstroling vísa hvør sína gongd av stovninum.

Umframt lívfrøðiligu gongdina í stovninum, er ein rætting gjørd av stovnsmetingunum frá í fjør, sum førði til 14% hækking í gýtingarstovninum. Hetta er tikið við í stovnsmetingunum í ár. Feilurin var at vísitøl frá tilgongd í Norðsjónum ikki vóru røtt, og hetta førði við sær at tilmælið av makreli í fjør varð 100 túsund tons ov lágt.

Portal.fo

KJ ársins virki 2016

30.09.2016 - 17:21

KJ á Kambsdali varð júst nú kosið at vera ársins virki 2016.

Hetta hendi í Norðurlandahúsinum fyri løtu síðan, har ið vinnudagur er á skránni.

Á heimsíðu sínari sigur KJ um seg sjálva sum fyrirøku, at...

- KJ er ein fyrirøka við serkunnleika innan hydraulik og maskintøkni. Fyrirøkan veitir og serviserar útgerð til fiskiídnaðin, alivinnu á sjógvi og landi, umframt flutningsvinnuna og byggivinnuna. Sum ein av størri fyrirøkunum á maskintekniska økinum í Føroyum, veitir KJ eisini útgerð og tænastr til útlenskar marknaðir, eitt nú til Íslands, Skotlands, Hetlands, Grønlands, Danmarkar og Noregs. KJ hevur deildir á Kambsdali, Tórshavn og í Fuglafirði.

Í fjør var tað Bakkafrost, sum fekk heiðurin sum ársins virki, meðan tað fyrrárið var Skansi Offshore, ið fekk heiðurin sum ársins virki. Í 2013 varð Vest Pack kosið at vera ársins virki.

Føroya Arbeiðsgevarafelag hevur sett eina dómsnevnd at velja ársins virki og ársins áttak. Í dómsnevndini eru umboð fyri peningastovnarnar, Føroya Arbeiðsgevarafelag, Fróðskaparsetrið og Uttanríkis- og Vinnumálaráðið, umframt umboð frá ársins virki undanfarna ár.

Tá ið dómsnevndin velur ársins virki, verður millum annað hugt at, hvussu roknskapartølini hava sæð út yvir longri tíð, og hvussu fyrirøkurnar hava klárað seg seinastu árin. Tað er eisini týðningarmikið, at fyrirøkurnar onkursvegna hava gingið á odda í mun til teirra vinnugrein ella í mun til serligar avbjóðingar.

Portal.fo

Nýggj føroysk gjaldsskipan til allar føroyingar

30.09.2016 - 17:43

Elektron hevur, saman við føroysku peningastovnunum, ment nýggju føroysku gjaldsskipanina Mínrokning. Til ber nú til hjá øllum føroyingum at síggja sítt gjaldsvirlit á síðuni minrokning.fo.

Tað er ikki neyðugt hjá tær sum privatpersónur at skráseta teg fyri at hava atgongd til Mínrokning portalin – hevur tú NemID ella MínLykil, so ritar tú bara inn á Mínrokning.

Mínrokning hevur júst sent gjaldsvirlitini út við postinum til tey, ið heldur vilja hava gjaldsvirlit við posti, og vera tey borin borðin út í dag fríggjadagin 30. september.

Framyvur fáa nakrir kundar tvey gjaldsvirlit

Vert er eisini at leggja til merkis, at gjaldsvirlitið frá Mínrokning einans vísir sjálvvirkandi krøv frá teimum virkjum, sum senda umvegis føroysku gjaldsloynsina Mínrokning, ikki tey, ið verða send umvegis dansku gjaldsloynsina Betalingsservice.

Sostatt eru tað nakrir kundar, sum framyvur fara at fáa tvey gjaldsvirlit, eitt frá Mínrokning og eitt frá Betalingsservice.

Portal.fo

Tríggir útróðrabátar bjargaðir og togaðir til lands í gjár

02.10.2016 - 12:21

Bjargingarbáturin Lív var tvær ferðir úti í gjár at hjálpa útróðrabátum, sum høvdu trupulleikar við motorinum og vóru uppsteðgaðir. Bjargingarbáturin Ziska hevði eisini eina líknandi uppgávu í gjár. Tibetur spældi alt væl av, og allir bátarnar komu trygt at landi aftur. Hetta skrivar Jn.fo Fyrsta útkallið hjá Lív var klokkan 11:30, tá ein bátur eystur úr Nólsoynni bað um hjálp. Hann hevði fingið motortrupuleikar. Lív var á Havnini aftur klokkan 13:30 við bátinum.

Teir vóru ikki meira enn komnir til Havnar, so vóru aftur boð eftir teimum. Hesaferð var ein bátur staddur vestanfyrir Sandoynna, sum eisini var uppsteðgaður. Klokkan 18:30 var Lív á Havnini aftur í øllum góðum.

Bjargingarbáturin Ziska varð eisini boðsendur í gjár. Ein útróðrabátur var staddur umleið 15 fjórðingar norður úr Føroyum, og hevði fingið trupuleikar. Ziska fór av Klaksvík klokkan 13:20, og var hjá bátinum 14:50. Klokkan 18:30 hevði Ziska sleipa bátin aftur til Klaksvíkar.

Portal.fo

Sprongd battarí gjørdist dýrur umgangur fyri Samsung

02.10.2016 - 22:53

Tað gjørdist ein dýrur umgangur hjá telefon- og tøknilisanum Samsung, tá felagið herfyri mátti biðja kundar sínar um at senda vandamiklar fartelefonir inn aftur.

Onkur trupulleiki var við battarískipanini til nýggju Galaxy Note 7 telefonina, ið hevði við sær, at battariini kundu bresta ímeðan ella aftaná, at tey vórðu lødd.

Um allan heim vórðu seldar um 2,5 milliónir eintøk av telefonini, tá Samsung bað um at fáa telefonirnar inn aftur. Í Suðurkorea komu um 80% av seldu telefonunum inn aftur, meðan talið var væl hægri enn 50% í Evropa og Norðuramerika.

Hóast torført er at seta krónur og oyru á, hvat feilurin hevur kostað felagnum, so er vist, at umdømið felagsins er dálkað. Samsung hevur lagt dent á, at góðskan á telefonum teirra skal vera av hægsta slag, og tí hevur felagið sett sær fyri at framleiða flestu telefonlutirnar sjálv, og ikki keypa lutir inn aðrastaðni, eins og flestu kappingarneytarnir gera.

Tað góðskustemplið er ivasamt, nú so stórir trupulleikar hava verið battaríunum.

Vandin frá battaríunum var eftir øllum at døma so stórir, at fleiri flogfeløg sýttu ferðafólki at nýta Galaxy Note 7 telefonir umborð, meðan flogið varð.

Áhugavert verður at síggja, um hvørt tað forboðið verður strikað, nú Samsung hevur roynt at bøta um trupulleikan.

Portal.fo

Andlát

Regin Hansen, Tórshavn, andaðist á Landsjúkrahúsinum fríggjadagin 30. septembur, 64 ára gamal.
